

WYMAGANIA EDUKACYJNE Z JĘZYKA POLSKIEGO W KLASIE IV DOSTOSOWANE DO INDYWIDUALNYCH POTRZEB PSYCHOFIZYCZNYCH I EDUKACYJNYCH DZIECKA

Każdy uczeń, który posiada opinię/orzeczenie Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej jest oceniany zgodnie z indywidualnymi zaleceniami.

Przy ustalaniu oceny nauczyciel bierze pod uwagę:

- indywidualne możliwości i właściwości psychofizyczne ucznia,
- wysiłek wkładany przez ucznia w pracę,
- zainteresowanie przedmiotem,
- zaangażowanie ucznia na zajęciach.

Wymagania dla uczniów z dysfunkcjami ustala się indywidualnie w zależności od wskazówek i zaleceń przekazanych przez poradnię.

Treści nauczania wynikające z podstawy programowej są jednakowe dla wszystkich uczniów. Na lekcjach nauczyciel stosuje zasadę indywidualizacji form i metod nauczania dostosowanych do potrzeb edukacyjnych i możliwości psychofizycznych ucznia.

1. Kontrola i ocena osiągnięć uczniów

Sprawdzanie osiągnięć uczniów powinno być prowadzone systematycznie.

Podstawą do sprawdzania umiejętności językowych i redakcyjnych uczniów, ich zdolności myślenia, nawyków ortograficznych i interpunkcyjnych są wypracowania, testy, sprawdziany ortograficzne i interpunkcyjne.

Wypracowania należy opatrzyć komentarzem uświadamiającym uczniowi jego osiągnięcia, informującym o zaległościach, ukierunkowującym dalszą pracę.

Kontroli i ocenie podlegają również ustne wypowiedzi uczniów. Oceniając je, należy zwrócić uwagę na formułowanie własnych sądów, poprawność językową, słownictwo, logikę wypowiedzi. Ponadto kontroli podlega technika czytania, stopień rozumienia czytanego tekstu oraz sposób wygłaszania tekstów z pamięci.

Uczniowie będą oceniani za indywidualną pracę na lekcji oraz za pracę w parach lub grupach.

Dwa razy w półroczu uczeń może zgłosić nieprzygotowanie do zajęć - nie dotyczy to zapowiedzianych sprawdzianów, kartkówek, testów z lektur i recytacji. Za każde kolejne nieprzygotowanie uczeń otrzymuje -2 punkty z zachowania.

2. Punktacja za wykonanie zadań na sprawdzianach i testach

0-29%	30-49%	50-69%	70-89%	90 – 97%	98-100%
niedostateczny	dopuszczający	dostateczny	dobry	bardzo dobry	celujący

Każdy sprawdzian można poprawić tylko jeden raz. Sprawdziany są poprawiane na prośbę ucznia lub rodziców do 14 dni od daty otrzymania ocenionego sprawdzianu. Ocena z poprawy jest wpisywana do dziennika, jeśli jest wyższa od poprzedniej. Uczeń nieobecny na sprawdzianie ma 14 dni, by do niego przystąpić.

3. Warunki i tryb uzyskiwania wyższych niż przewidywane rocznych ocen klasyfikacyjnych z języka polskiego

1. Uczeń lub jego rodzice ubiegający się o podwyższenie oceny zwracają się z pisemnym wnioskiem (np. za pośrednictwem Librusa) do nauczyciela w terminie 3 dni roboczych od otrzymania informacji o przewidywanej rocznej ocenie klasyfikacyjnej.
2. O uzyskanie wyższej o jeden stopień niż przewidywana rocznej oceny klasyfikacyjnej mogą ubiegać się wszyscy uczniowie, o ile spełnią następujące warunki:
 - 1) frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie może być niższa niż 80 % (z wyjątkiem długotrwałej choroby ucznia);
 - 2) wszystkie nieobecności na zajęciach z danego przedmiotu muszą być usprawiedliwione;
 - 3) uczeń przystąpił do wszystkich przewidzianych przez nauczyciela sprawdzianów lub popraw.
3. Uczeń spełniający wszystkie warunki przystępuje do sprawdzianu (lub innej formy, którą wyznaczy nauczyciel) obejmującego materiał określony w wymaganiach edukacyjnych na ocenę, o którą się ubiega.
4. W przypadku niespełnienia któregokolwiek z warunków, o których mowa w pkt 3 wniosek ucznia zostaje odrzucony, a nauczyciel informuje o tym ucznia lub jego rodziców.
5. Termin sprawdzianu, który powinien się odbyć najpóźniej na 3 dni przed rocznym klasyfikacyjnym zebraniem Rady Pedagogicznej, ustala nauczyciel.
6. Podwyższenie przewidywanej oceny rocznej może nastąpić w przypadku, gdy ze sprawdzianu przygotowanego przez nauczyciela uczeń uzyskał minimum 80% punktów.

Dostosowania dla ucznia niesłyszącego lub słabosłyszącego:

- Posadzenie ucznia w takim miejscu, które zapewni dobry odbiór informacji zapisanych na tablicy;
- Mówienie do ucznia w sposób wyraźny, używanie normalnego głosu i intonacji;
- Zadbanie o spokój i ciszę w klasie;
- W czasie lekcji wskazane jest używanie zróżnicowanych środków dydaktycznych pozwalających na odbiór treści jak największą liczbą kanałów percepcyjnych (plansze, zdjęcia, mapy, schematy, modele, filmy, wykresy itp.);
- Wyjaśnianie pojęć nieznanych, abstrakcyjnych;
- Stopniowanie trudności i wydłużanie czasu pracy;
- Pomoc w analizie i interpretacji treści tekstów, ukierunkowana praca z tekstem (zwrócenie uwagi na związki przyczynowo – skutkowe i czasowo – przestrzenne);
- Pomoc w formułowaniu odpowiedzi;
- Pomoc uczniowi w dokonywaniu selekcji materiału – wskazanie informacji istotnych z punktu widzenia zrozumienia i opanowania materiału;
- Sprawdzanie wiadomości częściej i z mniejszych partii materiału;
- Powtarzanie kluczowych informacji z lekcji;
- Przy ocenie prac pisemnych nie należy uwzględniać błędów wynikających z niedosłuchu;
- Szczególnie doceniać aktywność ucznia, jego wkład pracy, a także stosunek do obowiązków szkolnych (systematyczność, obowiązkowość, dokładność).

Dostosowania dla ucznia z zespołem Aspergera:

- Dostosowanie wymagań do możliwości percepcyjnych ucznia;
- Formułowanie krótkich, prostych poleceń;
- W związku z trudnościami w generalizowaniu i uogólnianiu – unikanie metafor, skrótów myślowych, dokładne i precyzyjne formułowanie oczekiwań i ocen;
- Zwracanie uwagi na potrzebę dodatkowego objaśniania pojęć, zjawisk, zwrotów potocznych, przysłów i upewnianie się, czy uczeń dobrze zrozumiał ich znaczenie;
- Ćwiczenie umiejętności rozumienia tekstu czytanego;
- Pomoc w dokonywaniu selekcji materiału;
- Wydłużenie czasu pracy;
- Powtarzanie poleceń/zapisywanie na tablicy (lub w zeszytach);
- Zapewnienie miejsca w klasie, które umożliwi monitorowanie i wspieranie w wykonywaniu poleceń nauczyciela;
- Dbanie o atmosferę spokojnej pracy;
- Korygowanie niewłaściwych społecznie i kulturowo zachowań poprzez wprowadzenie jasnych zasad;
- Dbanie o integrację ucznia z grupą rówieśniczą, angażowanie w wydarzenia klasowe i szkolne, unikanie jakichkolwiek form izolowania ucznia od innych, zachęcanie do podejmowania pracy w grupie;
- Uwzględnianie, że uczeń z zespołem Aspergera ma ograniczoną podzielność uwagi – formułowanie jednego zadania do wykonania;
- Stosowanie pozytywnych wzmocnień i zachęt.

Dostosowania dla ucznia posiadającego orzeczenie o potrzebie nauczania indywidualnego orazindywidualizowanej ścieżki kształcenia:

- W przypadku dłuższej nieobecności umożliwienie zaliczenia materiału w dodatkowych terminach;
- Uwzględnianie w procesie dydaktycznym zmiennego samopoczucia i sprawności psychofizycznej ucznia. W okresie zaostrzenia choroby nie obciążać ucznia dodatkowymi stresami (testami, klasówkami), zmniejszać stopień trudności zadań; wiadomości sprawdzać raczej w okresach poprawy stanu zdrowia i samopoczucia,
- Stosowanie wzmocnień pozytywnych (pochwały, nagrody);
- Stwarzanie atmosfery akceptacji i życzliwości;
- Wspieranie i umożliwianie uczniowi nawiązywania kontaktów społecznych.

Dostosowania dla ucznia posiadającego opinię poradni psychologiczno-pedagogicznej o specyficznych trudnościach w uczeniu się (dysgrafia, dysortografia, dysleksja, dyskalkulia):

- Wydłużanie czasu na czytanie tekstów, poleceń i instrukcji szczególnie podczas samodzielnej pracy lub sprawdzianów;
- Ocenianie prac pisemnych pod kątem wartości merytorycznej, znajomości problemu, a nie poprawności ortograficznej;
- Czytanie lektur szkolnych lub innych opracowań należy rozłożyć w czasie – uwzględniać trudności w rozumieniu treści;

- W przypadku ucznia z dysgrafią akceptowanie pisma drukowanego, ewentualne pisanie literami drukowanymi, nie należy oceniać estetyki pisma;
- Przy sprawdzaniu pojęć i definicji stosowanie pytań dodatkowych;
- Ograniczanie czytania na forum klasy;
- Umożliwienie pracy ze słownikiem ortograficznym;
- Wskazane jest preferowanie wypowiedzi ustnych.

Dostosowania dla ucznia znajdującego się w sytuacji kryzysowej lub traumatycznej:

- Umożliwienie zaliczania zaległego materiału w późniejszym terminie;
- Rozłożenie zaliczanego materiału na mniejsze partie;
- Uwzględnienie problemów ucznia w odniesieniu do zachowania się na lekcji;
- Unikanie krępujących, osobistych pytań wynikających z tematu lekcji;
- Zadbanie o rozwój sfery emocjonalnej ucznia;
- Stosowanie wzmocnień pozytywnych;
- Pozwalanie na pracę we własnym tempie;
- Okresowe wydłużanie czasu potrzebnego na pisanie sprawdzianów i kartkówek;
- Indywidualizowanie pracy lekcyjnej;
- Zapewnienie w klasie atmosfery bezpieczeństwa i akceptacji;
- Korzystanie z gotowych pomocy dydaktycznych;
- Wspieranie w sytuacjach trudności z koncentracją uwagi;
- Wydawanie krótkich poleceń;
- Zadawanie pytań pomocniczych;
- Udzielanie pomocy w selekcji materiału do nauki;
- W czasie lekcji upewnianie się, czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań i poleceń.

Dostosowania dla ucznia z chorobą przewlekłą:

- Zapewnienie poczucia bezpieczeństwa psychicznego i fizycznego;
- Pomoc w pokonywaniu trudności, uczenie nowych umiejętności;
- Budowanie dobrego klimatu i przyjaznych relacji klasowych;
- Motywowanie do kontaktów, aktywności i współdziałania z innymi;
- Rozwijanie zainteresowań, samodzielności;
- Dostarczanie wielu możliwości do działania i osiągnięcia sukcesów;
- Umożliwienie korzystania przez ucznia na lekcji ze sprzętu medycznego i leków zgodnie z zaleceniem lekarza;
- Dostosowanie miejsca pracy ucznia zgodnie z wymogami lekarza;
- W przypadku dłuższej nieobecności umożliwienie zaliczenia materiału w dodatkowych terminach;
- Unikanie gwałtownych zmian w codziennych czynnościach;
- Uwzględnianie w procesie dydaktycznym zmiennego samopoczucia i sprawności psychofizycznej ucznia;
- Pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce, w formie pomocy koleżeńskiej lub w ramach konsultacji;

- W okresie zaostrzenia choroby nie obciążać ucznia dodatkowymi stresami (testami, klasówkami), zmniejszać stopień trudności zadań; wiadomości sprawdzać raczej w okresach poprawy stanu zdrowia i samopoczucia.

Dostosowania dla ucznia z zaburzeniami zachowania i emocji:

- Unikanie uwag krytycznych – zwłaszcza na forum klasy;
- Pomoc w odbudowaniu u ucznia poczucia większej sprawczości, samodzielności, bycia bardziej efektywnym w sytuacjach wymagających większej aktywności poznawczej;
- Gratyfikowanie i docenianie wykazywanej przez ucznia obowiązkowości, prawidłowej postawy szkolnej;
- Wskazywanie na osiągnięte sukcesy;
- Dostrzeganie mocnych stron ucznia;
- Mobilizowanie do kończenia rozpoczętej pracy;
- Minimalizowanie napięcia związanego z sytuacją weryfikowania wiedzy i umiejętności;
- Ograniczenie liczby zadań na sprawdzianach lub przydzielenie większej ilości czasu na ich wykonanie;
- Częste utrwalanie nowych treści;
- Dawanie więcej czasu do namysłu podczas odpowiedzi i na wykonanie wyznaczonych zadań;
- Kierowanie odpowiedziami ucznia poprzez pomocnicze pytania;
- Podawanie poleceń w prostszej formie, unikanie trudnych czy bardzo abstrakcyjnych pojęć, częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu;
- Unikanie pytań problemowych, przekrojowych;
- Wyrabianie samodzielności myślenia i działania.

Dostosowania dla ucznia mającego wolne tempo pracy oraz trudności w koncentracji uwagi:

- Ograniczenie liczby zadań na sprawdzianach lub przydzielanie większej ilości czasu na ich wykonanie;
- Pozostawienie większej ilości czasu na utrwalenie materiału;
- Dawanie więcej czasu do namysłu podczas odpowiedzi i na wykonanie wyznaczonych zadań;
- Kierowanie odpowiedziami ucznia poprzez pomocnicze pytania;
- Podawanie polecenia w prostszej formie, unikanie trudnych i abstrakcyjnych pojęć, pytań problemowych i przekrojowych;
- Częste odwoływanie się do konkretnego, przykładu;
- Posadzenie ucznia blisko nauczyciela;
- Wyrabianie samodzielności myślenia i działania;
- Zwracanie uwagi na potrzebę dodatkowego objaśniania pojęć, zjawisk, zwrotów potocznych, przysłów i upewnianie się, czy uczeń dobrze zrozumiał ich znaczenie;
- Pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce w formie pomocy koleżeńskiej lub w ramach konsultacji;
- Pomoc uczniowi w dokonywaniu selekcji materiału – wskazanie informacji istotnych z punktu widzenia zrozumienia i opanowania materiału;
- Sprawdzanie wiadomości częściej i z mniejszych partii materiału, powtarzanie kluczowych

informacji z lekcji.

Dostosowania dla ucznia z zaniedbaniami środowiskowymi związanymi z sytuacją bytową ucznia i jego rodziny:

- Pomoc w wyrównywaniu zaległości w nauce w formie pomocy koleżeńskiej lub w ramach konsultacji;
- Sprawdzanie wiadomości częściej i z mniejszych partii materiału;
- Powtarzanie kluczowych informacji z lekcji;
- Pomoc uczniowi w dokonywaniu selekcji materiału – wskazanie informacji istotnych z punktu widzenia zrozumienia i opanowania materiału;
- Pozytywne motywowanie do pracy nad przewyższaniem istniejących trudności;
- Stopniowanie sytuacji zadaniowych, aby uczeń mógł odnieść sukces;
- Stosowanie wzmocnień pozytywnych;
- W czasie lekcji upewnianie się, czy uczeń właściwie zrozumiał treść zadań i poleceń;
- Ukierunkowywanie na właściwą odpowiedź poprzez zadawanie pytań pomocniczych, naprowadzanie na prawidłowe rozwiązanie;
- Częste utrwalanie zdobytej wiedzy i umiejętności;
- Ocenianie za wkład pracy w wykonanie zadania;
- Upewnianie się, czy uczeń dokończył rozpoczęte na lekcji zadanie do czasu wypracowania u niego takiego nawyku.

Dostosowania dla ucznia cudzoziemca:

- Umożliwienie korzystania podczas lekcji ze słownika dwujęzycznego;
- Formułowanie poleceń, pytań, instrukcji w sposób prosty, jasny, dostosowany do poziomu znajomości języka polskiego;
- Udzielanie informacji zwrotnej podczas lekcji;
- Stosowanie bogatego materiału ikonograficznego (zdjęcia, mapy, wykresy, schematy) przy wyjaśnianiu zagadnień tematycznych;
- Rozwijanie i doskonalenie sprawności mówienia i pisania;
- Monitorowanie pracy ucznia i jego postępów;
- Włączanie ucznia cudzoziemca w pracę zespołową;
- Akceptowanie każdej formy wypowiedzi świadczącej o zrozumieniu zagadnienia (nawet jednowyrazowej czy błędnej gramatycznie);
- Pozostawienie większej ilości czasu na utrwalenie materiału;
- Umożliwienie zaliczania materiału w późniejszym terminie lub rozłożenie go na mniejsze partie;
- Dawanie więcej czasu do namysłu podczas odpowiedzi i na wykonanie wyznaczonych zadań;
- Ograniczenie liczby zadań na sprawdzianach lub przydzielanie większej ilości czasu na ich wykonanie;
- Kierowanie odpowiedziami ucznia poprzez pomocnicze pytania;
- W ocenianiu wypowiedzi pisemnych zwrócić uwagę na komunikatywność.

Dostosowania dla ucznia szczególnie uzdolnionego:

- Przygotowywanie dodatkowych, bardziej złożonych, twórczych zadań i ćwiczeń;
- Powierzanie odpowiedzialnych ról na forum klasy i szkoły;
- Tworzenie takich sytuacji dydaktycznych, które będą dla ucznia wyzwaniem i źródłem satysfakcji;
- Stymulowanie samokształcenia, inspirowanie do pracy własnej;
- Zachęcanie do udziału w konkursach przedmiotowych, olimpiadach, turniejach itp.
- Popularyzowanie osiągnięć pracy ucznia (fotografowanie, opisywanie, archiwizacja, opowiadanie o swojej pasji innym);
- Motywowanie i wspieranie rozwoju emocjonalno – społecznego;
- Poważne i życzliwe traktowanie pomysłów i prac ucznia;
- Wskazywanie kierunków rozwoju, podjęcie współpracy z rodzicami oraz z innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci zdolnych.

Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

OCENĘ NIEDOSTATECZNA otrzymuje uczeń, który nie spełnia wymagań na ocenę dopuszczającą.

Uczeń nie spełnia wymagań koniecznych i nawet przy pomocy nauczyciela nie jest w stanie rozwiązać zadania o elementarnym stopniu trudności.

1. Nie opanował podstawowych wiadomości z fleksji, składni, słownictwa, ortografii, w zakresie redagowania poznanych form wypowiedzi oraz elementarnych wiadomości z zakresu budowy i analizy utworu literackiego, przewidzianych w wymaganiach koniecznych.
2. Nie opanował techniki głośnego i cichego czytania w stopniu pozwalającym mu na zrozumienie czytanego tekstu.
3. Jego wypowiedzi są niepoprawne pod względem językowym i rzeczowym.
4. Nie zna treści obowiązkowych lektur.

1. CZYTANIE TEKSTÓW LITERACKICH

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- dokonuje wnikliwej analizy, dostrzega różne sposoby interpretacji dzieła, przywołuje konteksty innych utworów;
- samodzielnie formułuje wnioski;
- podejmuje dyskusję na dany temat, przedstawia swój punkt widzenia, uzasadnia swoje opinie i wybory;
- wykazuje się kreatywnością, przedstawia własne pomysły i rozwiązania związane z treścią utworu, np. na inne zakończenie utworu.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- czyta tekst, stosując odpowiednie tempo i intonację;
- wyraża własny sąd o postaciach i zdarzeniach, o utworze, dokonuje oceny, odnosi się do własnych doświadczeń;
- wskazuje wartości w utworze oraz określa wartości ważne dla bohaterów/narratora/podmiotu;
- układa wartości w odpowiedniej kolejności, tworząc hierarchię;
- interpretuje wypowiedzi metaforyczne, interpretuje utwór, wyjaśnia jego przesłanie
- właściwie argumentuje swoje stanowisko związane z treścią utworu
- uogólnia, podsumowuje i porównuje;
- porównuje teksty o podobnej tematyce;
- wykorzystuje swoją znajomość środków językowych, np. analizuje budowę porównania i

wskazuje porównania w wierszu, wypisuje pary rymów, tworzy własne porównania;

- wskazuje na podstawie tekstu cechy gatunkowe legendy, baśni;
- wyjaśnia morał płynący z utworu.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- czyta tekst, podkreślając głosem ważne słowa;
- nazywa wrażenia, jakie wzbudza w nim czytany tekst;
- określa doświadczenia bohaterów i porównuje je z własnymi ;
- wskazuje cechy charakteru bohaterów i uzasadnia wybór;
- nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie i uzasadnia swój wybór;
- wskazuje wartości o których mowa w utworach;
- określa nastrój utworu, uzasadnia na podstawie tekstu swoje zdanie; wyjaśnia, co wpływa na nastrój utworu;
- znajduje w tekście określenia rzeczownika i udowadnia, że są to epitety, dopisuje epitety do rzeczowników;
- rozumie funkcje środków poetyckich, np. wyjaśnia, jak powtarzająca się ilość sylab wpływa na recytację utworu, jak epitety budują nastrój wiersza, etc.;
- wymienia wydarzenia realistyczne i fantastyczne w utworze.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- czyta tekst głośno, wyraźnie;
- określa tematykę utworu;
- wymienia sytuacje opisane w utworze;
- omawia specyfikę miejsca akcji lub obrazu poetyckiego;
- charakteryzuje bohaterów, narratora lub adresata lirycznego;
- nazywa uczucia, których doświadczają bohaterowie/narrator/podmiot liryczny;
- wskazuje wątek główny i wątki poboczne;
- rozróżnia elementy realistyczne i fantastyczne w utworze;
- określa nastrój utworu;
- wyjaśnia, kto jest narratorem utworu wskazuje funkcję rodzaju narracji;
- wyjaśnia, kim jest podmiot mówiący w wierszu;
- wskazuje, jak tytuł utworu łączy się z jego treścią;
- wskazuje wers, strofę w wierszu.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania:

- czyta tekst głośno;
- przedstawia treść utworu, omawia kolejność zdarzeń, wymienia bohaterów;
- omawia elementy świata przedstawionego (czas, miejsce akcji, bohaterów, wydarzenia; układa wydarzenia w kolejności ich występowania, wyjaśnia, które wydarzenie jest najważniejsze)
- charakteryzuje komiks jako tekst kultury, wskazuje charakterystyczne dla niego cechy
- podaje definicję narratora, bohatera literackiego, epitetu, porównania, nastroju wiersza, adresata wiersza, hymnu, rytmu, legendy, baśni, dialogu i monologu, opowiadania, powtórzenia;
- zna hymn Polski „Mazurek Dąbrowskiego”, wyjaśnia, gdzie i kiedy powstał utwór, kto jest jego autorem;
- podaje definicję elementów realistycznych i fantastycznych utworu;
- określa, które zdania dotyczące tekstu są prawdziwe, a które fałszywe.

2. KSZTAŁCENIE JĘZYKOWE

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- radzi sobie z rozpoznawaniem form gramatycznych w nietypowych przypadkach, zna wyjątki;

- poprawnie używa różnych form rzeczowników sprawiających trudności;
- stosuje różnorodne słownictwo, korzysta z synonimów, budując swoją wypowiedź;
- stosuje przymiotniki w opisach;
- w przypadku wątpliwości korzysta z odpowiedniego słownika;
- redaguje tekst z wykorzystaniem różnych, celowo dobranych przysłówków;
- samodzielnie formułuje wniosek uzasadniający zalety stosowania różnych typów zdań w wypowiedzi;
- tworzy wypowiedzi poprawne pod względem składniowym;

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- nazywa cechy charakteru, zapisuje je jako rzeczowniki i określa ich rodzaj ;
- zamienia rzeczowniki na inne o podobnych znaczeniu, by uniknąć powtórzeń;
- uzupełnia zdania właściwymi formami rzeczownika;
- określa przypadek i liczbę danego rzeczownika w zdaniu;
- wyszukuje przymiotniki w zadaniach;
- określa przypadek, rodzaj i liczbę danego przymiotnika w liczbie pojedynczej i liczbie mnogiej;
- poprawnie stosuje czasowniki w różnych rodzajach;
- tworzy poprawne formy trudnych czasowników;
- określa osobę, rodzaj i liczbę danego czasownika;
- używa bezokoliczników w wypowiedzi;
- stosuje formy prostą i złożoną czasowników w czasie przyszłym;
- określa znaczenie przysłówków w zdaniu;
- dostrzega związek między przysłówkiem a czasownikiem;
- tworzy rady i grzeczne prośby wykorzystując zdania rozkazujące i stosując odpowiednie słownictwo;
- uzupełnia zdania orzeczeniami w czasie teraźniejszym i przeszłym;
- wskazuje, który wyraz nie jest synonimem;
- odróżnia bezbłędnie głoski od liter, samogłoski od spółgłosek, poprawnie dzieli wyraz na sylaby.

Ocenę **dobłą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- wyszukuje rzeczowniki w tekście, zapisuje je w zeszycie w formie podstawowej i określa ich rodzaj;
- odmienia rzeczowniki przez przypadki w liczbie pojedynczej i mnogiej;
- wypisuje rzeczowniki i dopasowuje do nich odpowiednie przymiotniki ;
- stosuje przymiotniki w odpowiednich formach;
- odróżnia przymiotniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym;
- odróżnia czasowniki nazywające czynności i stany;
- stosuje czasowniki w odpowiednich formach;
- określa osobę, liczbę i rodzaj czasownika
- odróżnia osobową formę czasownika od nieosobowej;
- odmienia czasowniki w czasie przyszłym w formie prostej i złożonej ;
- odróżnia rodzaj męskoosobowy i niemęskoosobowy czasowników w czasie przeszłym;
- tworzy przysłówki od przymiotników;
- dopisuje odpowiednie przysłówki do czasowników w zdaniach ;
- stosuje odpowiednie typy zdań w wypowiedzi;
- wskazuje podmiot i orzeczenie;

- zastępuje wyrazy synonimami;
- stosuje antonimy;
- wyjaśnia, jak stosować zasady skutecznej komunikacji na co dzień;
- wskazuje cechy dobrego i uważnego rozmówcy;
- wyjaśnia znaczenia przysłów;
- określa liczbę liter i głosek w podanych wyrazach;
- odróżnia samogłoski i spółgłoski;
- układa wyrazy z różnych sylab;
- poprawnie przenosi wyrazy do następnej linii;

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- ustala rodzaj rzeczowników;
- zadaje pytania przy kolejnych przypadkach;
- wypisuje z tekstu rzeczowniki wraz z określającymi je przymiotnikami;
- odmienia rzeczownik i przymiotnik przez liczby i przypadki;
- wyjaśnia, z jakimi wyrazami łączą się czasowniki;
- odmienia czasowniki przez liczby i osoby;
- odróżnia czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym;
- rozpoznaje bezokolicznik;
- przekształca czasowniki na rzeczowniki nazywające czynność;
- odróżnia czasowniki w czasie przeszłym i przyszłym;
- odmienia czasowniki w czasie przeszłym przez osoby, liczby i rodzaje;
- wskazuje czasowniki w rodzaju męskoosobowym i niemęskoosobowym;
- wyszukuje przysłówki w tekście;
- rozpoznaje przysłówki pochodzące od przymiotników;
- rozpoznaje zdania oznajmujące, pytające i rozkazujące;
- wskazuje podmiot jako wykonawcę czynności ;
- wskazuje orzeczenie jako określenie czynności lub stanu;
- porządkuje wyrazy w kolejności alfabetycznej;
- odróżnia głoski i litery;
- poprawnie dzieli wyrazy na sylaby;
- łączy wyrazy o tym samym znaczeniu;
- przedstawia, jakie znaki wykorzystujemy, by skutecznie się komunikować ;
- nazywa uczucia postaci na ilustracjach i wyraża je emotikonami ;
- przedstawia zasady skutecznej komunikacji.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania:

- podaje definicję rzeczownika;
- wskazuje rzeczowniki nazywające osoby, zwierzęta, rośliny, rzeczy, miejsca, zjawiska pogodowe;
- podaje liczby i przypadki rzeczownika;
- wskazuje przymiotniki wśród innych części mowy;
- dopasowuje przymiotniki do ilustracji;
- podaje liczby, rodzaje i przypadki przymiotnika;
- wymienia czynności i stany;
- podaje definicję czasownika i pytania czasownika;

- wskazuje czasowniki wśród innych części mowy;
- podaje liczby, rodzaje i osoby czasownika;
- wskazuje czasowniki w czasie przeszłym, teraźniejszym i przyszłym;
- wskazuje bezokolicznik jako nieosobową formę czasownika;
- wskazuje przysłówki wśród innych części mowy;
- wyjaśnia, czym jest zdanie;
- wymienia typy zdań ze względu na cel wypowiedzi;
- podaje nazwy głównych części zdania i pytania, na które odpowiadają;
- wymienia litery w kolejności alfabetycznej;
- definiuje literę i głoskę;
- wskazuje sylaby, wyjaśnia, co tworzy sylabę;
- podaje definicję synonimu, antonimu ;
- podaje definicję nadawcy, odbiorcy oraz komunikatu;
- wskazuje nadawcę i odbiorcę komunikatu na podstawie zdjęć;
- wymienia zwroty i gesty powitalne.

3. ORTOGRAFIA I INTERPUNKCJA

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- zna wyjątki, stosuje poprawne formy w sytuacjach nietypowych;
- poprawnie zapisuje tytuły;
- stosuje poprawne formy rzeczownika, cudzośćwów;
- zapisuje poprawnie wszystkie podane wyrazy z trudnościami ortograficznymi (pisownia rz, ż, h, ch, ó, u, pisownia wielką i małą literą, pisownia nie z różnymi częściami mowy);
- tworzy wypowiedź pisemną na temat miejscowości, w której mieszka, województwa, kraju, poprawnie zapisując nazwy państw, regionów, miast, dzielnic, wsi;
- samodzielnie i sprawnie korzysta ze słownika ortograficznego;
- formułuje wniosek dotyczący zasadności przestrzegania reguł polskiej interpunkcji i jej wpływu na sens wypowiedzi
- tworzy własne strategie uczenia się zasad ortograficznych.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- poprawnie zapisuje wyrazy z niewymiennym ó, h, ch, rz, ż;
- poprawnie zapisuje wyrazy będące wyjątkami;
- poprawnie zapisuje tytuły książek, filmów, utworów, dzieł sztuki, programów, również ze spójnikami i przyimkami wewnątrz tytułu;
- stosuje kursywę w tekście pisanym na komputerze;
- poprawnie zapisuje wyjątki w pisowni rz po spółgłoskach;
- poprawnie zapisuje nazwy państw, regionów, miast, dzielnic, wsi, odróżniając nazwy własne od pospolitych;
- stosuje zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami;
- poprawnie interpunkcyjnie zapisuje tekst;
- samodzielnie korzysta ze słownika ortograficznego;

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- poprawnie zapisuje imiona, nazwiska, przydomki, przezwiska, tytuły książek, filmów, programów, dzieł sztuki;
- zapisuje cytowane wypowiedzi w cudzysłowach;
- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z wymiennym rz, ż, ch, h;
- poprawnie zapisuje nazwy państw, regionów, miast, dzielnic, wsi;
- poprawnie zapisuje wyrazy z przeczeniem nie;
- stosuje znaki interpunkcyjne świadomie;
- korzysta ze słownika ortograficznego;

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- stosuje zasady ortograficzne pisowni ó, u, rz, ż, h, ch;
- tworzy formy pokrewne i poprawnie zapisuje wyrazy z ó wymiennym;
- stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk, przydomków, pseudonimów, tytułów;
- zapisuje tytuły utworów w cudzysłowach;
- poprawnie zapisuje wyrazy z ż po l, ł, r, n;
- stosuje zasady ortograficzne pisowni wielką literą państw, regionów, miast, dzielnic, wsi;
- stosuje zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami ;
- stosuje, zgodnie z regułami, kropkę, pytajnik, wykrzyknik na końcu zdania.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania:

- wymienia niektóre zasady ortograficzne pisowni ó, u, rz, ż, h, ch;
- poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -ów, -ówka, -ówna;
- poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -ulec, -uch, -unek, -us, -usz, -ura, – uj, – uje;
- poprawnie zapisuje wyrazy zakończone na: -arz, -erz, -mistrz, -mierz;
- wymienia zasady ortograficzne pisowni wielką literą imion, nazwisk;
- wymienia zasady ortograficzne pisowni nie z czasownikami, rzeczownikami, przymiotnikami i przysłówkami;
- wymienia znaki interpunkcyjne znajdujące się na końcu zdania.

4. MEDIA, ODBIÓR INNYCH TEKSTÓW KULTURY

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- swobodnie wypowiada się na dany temat, przedstawia własne zdanie, wyjaśnia swój punkt widzenia;
- proponuje własny tytuł dla dzieła i uzasadnia swój wybór;
- tworzy kodeks kulturalnego zachowania się, np. w teatrze, podczas śpiewania hymnu państwowego.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- wyjaśnia, który z elementów przedstawienia teatralnego (reżyseria, gra aktorów, kostiumy, charakterystyka, dekoracje, rekwizyty, muzyka, światło) jest szczególnie ważny i uzasadnia swój wybór, odnosząc się do własnych doświadczeń;
- opowiada o wrażeniach z obejrzanego przedstawienia teatralnego, filmu.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- skutecznie szuka informacji w Internecie, dokonując selekcji źródeł ;
- wykazuje się kreatywnością w odbiorze dzieła np. przy omawianiu sytuacji, uczuć bohaterów ;
- wskazuje elementy fantastyczne i realistyczne;
- wyjaśnia, jak połączenie elementów realistycznych z fantastycznymi wpływa na nastrój dzieła.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- określa temat i główną myśl tekstu/ dzieła sztuki;
- wyjaśnia, na czym polega praca poszczególnych osób przy przedstawieniu teatralnym;
- tworzy pytania do podanych odpowiedzi związanych z tekstem.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania:

- wymienia ludzi, bez których nie powstałaby książka;
- opowiada o sytuacji przedstawionej na obrazie;
- wymienia elementy znajdujące się na obrazie;
- wymienia kolory, które widzi na obrazie;
- wymienia ludzi przygotowujących przedstawienie teatralne.

5. FORMY WYPOWIEDZI

5.1 Opis postaci

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny i wyczerpujący opis postaci, unikając powtórzeń;
- wyjaśnia, jak w codziennym życiu można wykorzystać umiejętność opisywania postaci;

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- stosuje odpowiednią kompozycję w wypowiedzi pisemnej;
- wydziela akapity w wypowiedzi pisemnej ;

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- wskazuje cechy charakteru postaci na podstawie jej zachowania;
- stosuje wyrazy bliskoznaczne, dzięki którym unika powtórzeń wyrazów być i mieć.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- łączy nazwy części opisu postaci z przykładami;
- wymienia przymiotniki określające wiek, wzrost, sylwetkę, twarz, włosy, strój, usposobienie.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania:

- definiuje opis postaci i wymienia jego najważniejsze element;
- wymienia wyrazy opisujące wygląd postaci;
- opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd i zachowanie postaci rzeczywistej;
- podejmuje próbę napisania opisu.

5.2 Opis przedmiotu

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny opis przedmiotu, unikając powtórzeń.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- stosuje w wypowiedzi pisemnej odpowiednią kompozycję, wydziela akapity.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- redaguje opis przedmiotu, unikając powtórzeń czasowników być i mieć.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- redaguje opis przedmiotu, wymienia jego element;
- nazywa cechy przedmiotu;
- tworzy porównania, aby urozmaicić opis przedmiotu.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania:

- wymienia najważniejsze elementy opisu przedmiotu;
- podaje wyrazy opisujące wygląd przedmiotu;
- opisuje ustnie w 2–3 zdaniach wygląd, wielkość, kształt, kolor przedmiotu;
- podejmuje próbę napisania opisu.

5.3 Opowiadanie

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawne opowiadanie twórcze, unikając powtórzeń, stosując słownictwo dynamizujące akcję;
- praca jest poprawna pod względem językowym, ortograficznym i interpunkcyjnym;
- twórcze wykorzystanie treści lektury, poprawność rzeczowa (jeśli polecenie mówi o wykorzystaniu lektury).

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- tworzy opowiadanie twórcze zgodnie z poleceniem;
- fabuła jest urozmaicona, w tym funkcjonalne wykorzystano wszystkie elementy opowiadania wskazane w poleceniu (mogą to być np.: opis, czas akcji, miejsce akcji, punkt kulminacyjny, dialog, monolog);
- praca jest spójna i logiczna;
- stosuje szeroki zakres środków językowych;
- występują nieliczne błędy.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- redaguje opowiadanie, zachowując kolejność wydarzeń i trójdzielną kompozycję;
- wypowiedź dotyczy problemu wskazanego w poleceniu;
- wszystkie elementy polecenia zostały uwzględnione;
- odpowiedni i jednolity styl wypowiedzi;
- zastosowano akapity.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- układa wydarzenia do opowiadania w kolejności;
- redaguje opowiadanie według wzoru;
- pracując w grupie, układa plan wydarzeń do historyjki obrazkowej;

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania:

- określa, czym jest opowiadanie i wymienia jego części;
- łączy części opowiadania z ich przykładowymi realizacjami;
- podejmuje próbę napisania opowiadania.

5.4 Plan wydarzeń

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- samodzielnie, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi, redaguje poprawny

szczegółowy plan wydarzeń, unikając powtórzeń.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- redaguje plan szczegółowy na podstawie tekstu.

Ocenę **dobłą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- redaguje ramowy plan wydarzeń na podstawie tekstu.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- przekształca plan wydarzeń z czasownikami na plan wydarzeń z rzeczownikami nazywającymi czynności.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania:

- określa, czym jest ramowy i szczegółowy plan wydarzeń;
- uzupełnia ramowy plan wydarzeń na podstawie tekstu.

5.5 Pozdrowienia

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- redaguje poprawnie pod względem językowym, ortograficznym i kompozycyjnym kartkę pocztową z życzeniami w związku z określoną sytuacją.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- redaguje pozdrowienia odpowiednie do sytuacji i adresata;
- wskazuje różnice między SMS-em a kartką pocztową;
- stosuje emotikony .

Ocenę **dobłą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- stosuje zwroty do adresata;
- uzupełnia brakujące elementy pozdrowienia.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- poprawnie zapisuje adres;
- redaguje pozdrowienia według wzoru;
- poprawnie zapisuje miejscowość i datę.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania:

- wymienia elementy pozdrowienia;
- podejmuje próbę napisania pozdrowień.

5.6. Notatka

Ocenę **celującą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę bardzo dobrą oraz:

- trafnie wybiera najlepszą formę notatki i samodzielnie ją redaguje, zgodnie z wymogami dotyczącymi tej formy wypowiedzi;
- przestrzega zasad poprawności językowej.

Ocenę **bardzo dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dobrą oraz:

- sporządza notatkę w określonej formie;

- wybiera sposób zanotowania ważnych informacji.

Ocenę **dobrą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dostateczną oraz:

- wybiera z tekstu ważne informacje;
- notuje ważne informacje w formie krótkiego tekstu, punktów, schematu, tabeli.

Ocenę **dostateczną** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania kryterialne na ocenę dopuszczającą oraz:

- odróżnia różne sposoby notowania;
- sporządza notatki, wykorzystując wiedzę na temat różnych sposobów notowania.

Ocenę **dopuszczającą** otrzymuje uczeń, który spełnia wymagania:

- mówi, czym jest notatka i wymienia różne sposoby notowania;
- podejmuje próbę sporządzenia notatki.